

Yurt dışında mukim firmadan alınan kredinin kurumlar vergisi, KDV ve damga vergisi yönünden değerlendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.17.02-DMG-1715-736
Tarih	16.09.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.17.02-DMG-1715-736

16/09/2011

Konu : Yurt dışında mukim firmadan alınan kredinin KV, KDV ve DV yönünden değerlendirilmesi

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, şirketinizin makine alımıyla ilgili olarak şirket ortağı olmayan Almanya'da yerleşik bulunan International firmasından kredi alınacağı belirtilerek; yurt dışından alına krediye ilişkin olarak ödenecek faiz tutarları üzerinden kurumlar vergisi kesintisi ve katma değer vergisi hesaplanıp hesaplanmayacağı ile düzenlenecek kredi sözleşmeleri nedeniyle damga vergisi tahakkuk ettirilip ettirilmeyeceği konularında bilgi verilmesi istenilmektedir.

A-KURUMLAR VERGİSİ KANUNU BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, Kanunun 1'inci maddesinde sayılan kurumlardan kanuni ve iş merkezlerinin her ikisi de Türkiye'de bulunmayanların sadece

Türkiye'de elde ettikleri kazançları üzerinden dar mükellefiyet esasında vergilendirilecekleri hüküm altına alınmış ve aynı maddenin üçüncü fıkrasında da, dar mükellefiyette kurum kazancını oluşturan kazanç ve iratlar bentler halinde sayılmıştır.

Aynı Kanunun dar mükellefiyette vergi kesintisinin düzenlendiği 30 uncu maddesinin birinci fıkrasında, dar mükellefiyete tabi kurumların Türkiye'de elde ettikleri kazanç ve iratları avanslar da dahil olmak üzere nakden veya hesaben ödeyen veya tahakkuk ettirenler tarafından % 15 oranında vergi kesintisi yapılacağı hükme bağlanmış, anılan fıkranın (ç) bendinde de Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (1), (2), (3) ve (4) numaralı bentlerinde sayılanlar hariç olmak üzere menkul sermaye iratları üzerinden vergi kesintisi yapılması hüküm altına alınmıştır.

Anılan maddenin sekizinci fıkrası ile Bakanlar Kuruluna verilen yetkiye istinaden yayımlanan 2009/14593 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesinin (5) numaralı bendinde, her nevi alacak faizlerinden vergi kesintisi yapılacağı belirtilmiş olup, söz konusu bendin (a) alt bendinde; yabancı devletler, uluslararası kurumlar veya yabancı bankalardan ya da bulunduğu ülkede mutad olarak kredi vermeye yetkilendirilmiş olup sadece ilişkili bulunduğu kurumlara değil tüm gerçek ve tüzel kişilere kredi veren kurumlardan alınan her türlü krediler için ödenecek faizlerden yapılacak tevkifat oranı (katılım bankalarının kendi usullerine göre yurt dışından sağladıkları fonlar ve benzeri kaynaklar için ödedikleri kar payları dahil) % 0, (ç) alt bendinde de diğer alacak faizi ödemeleri üzerinden yapılacak tevkifat oranı % 10 olarak belirlenmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin (6) numaralı bendinde ise kaynağı ne olursa olsun "Her nevi alacak faizlerinin (Adi, imtiyazlı, rehinli, senetli alacaklarla cari hesap alacaklarından doğan faizler ve kamu tüzel kişilerin borçlanılan ve senede bağlanmış olan meblağlar için ödenen faizler dahil.)" menkul sermaye iradı sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, şirketinize kredi veren Almanya mukimi kurumun, sadece ilişkili bulunduğu kurumlara değil tüm gerçek ve tüzel kişilere kredi veren kurum olması ve ilgili ülke mevzuatı gereğince banka veya kredi vermeye yetkili kuruluş olduğunun tevsiki şartıyla ödenecek faizler üzerinden 2009/14593 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca % 0 oranında, aksi halde % 10 oranında vergi kesintisi yapılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, Kurumlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında, "Kurumlar, ilişkili kişilerle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit ettikleri bedel veya fiyat üzerinden mal veya hizmet alım ya da satımında bulunursa, kazanç tamamen veya kısmen transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılır. Alım, satım, imalat ve inşaat işlemleri, kiralama ve kiraya verme işlemleri, ödünç para alınması ve verilmesi, ikramiye, ücret ve benzeri ödemeleri gerektiren işlemler her hal ve şartta mal veya hizmet alım ya da satımı olarak değerlendirilir." hükmüne yer verilmiştir.

Bu bağlamda, kredi veren kurumun şirketinizle ilişkili kişi olması durumunda Kurumlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesi hükmünün uygulanacağı tabiidir.

B-KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1'inci maddesine göre; Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler katma değer vergisine tabidir.

Aynı Kanunun "Sosyal ve Askeri Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar" başlıklı 17'nci maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendinde, banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemler ve sigorta aracılarının sigorta şirketlerine yaptığı sigorta muamelelerine ilişkin işlemlerinin katma değer vergisinden istisna olduğu hükme bağlanmıştır.

Konu ile ilgili olarak yayımlanan 46 seri no.lu KDV Genel Tebliğinin "A-Yurt Dışından Temin Edilen Kredilerin Katma Değer Vergisi Karşısındaki Durumu" başlıklı bölümünde,

"Banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi tutulan kredi işlemleri ile aynı mahiyetteki kredi işlemlerini yapan, ancak Türkiye'de banka ve sigorta muameleleri vergisi yükümlülükleri öngörülmemiş olan yabancı banka ve diğer kuruluşların bu işlemlerinin katma değer vergisi karşısındaki durumu konusunda tereddütlerin ortaya çıktığı anlaşılmıştır.

Katma Değer Vergisi Kanununun 17/4-e maddesinde, banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemler ile sigorta acente ve prodüktörlerinin sigorta muamelelerine ilişkin işlemleri katma değer vergisinden istisna edilmiştir.

Banka ve sigorta muameleleri vergisinin konusunu ise, banka ve sigorta şirketlerinin Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine aldıkları paralar oluşturmakta; bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine almış oldukları paralar da aynı verginin kapsamına girmektedir.

Katma değer vergisi uygulamasında, mal ve hizmetlerin yurt dışından veya yurt içinden temin edilmesi hallerinde, bu işlemler arasında özellikle oran ve istisna uygulaması bakımından bir farklılık bulunmaması esastır. Bu şekilde, aynı mahiyetteki işlemler vergi karşısında aynı esaslara tabi tutularak vergilemede eşitlik ve tarafsızlık sağlanmaktadır.

Nitekim, mal ve hizmetlere uygulanacak katma değer vergisi oranları dahilde ve ithalde farklılaştırılmadığı gibi Kanunun 16/1-a maddesi ile dahilde vergiden müstesna olan mal ve hizmetlerin ithalde de vergiden istisna olacağı hükme bağlanarak, aynı mahiyetteki işlemlerin yurt içinde yapılması veya yurt dışından kaynaklanması hallerinde farklı vergi uygulamasından kaçınılmıştır.

Türkiye'de banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi tutulmamış olan yurt dışı kredi işlemlerinin mahiyet itibariyle banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi olan yurt içi bankacılık hizmetlerinden farksız olduğu açıktır.

Dolayısıyla, yurt dışı kredi işlemlerinin Kanunun 17/4-e maddesi hükmü kapsamında değerlendirilmesi gerekli olup, bu kapsamdaki işlemler nedeniyle ödenen faiz, komisyon ve bunlara ilişkin kur farkları katma değer vergisine tabi değildir.

Ancak, katma değer vergisine tabi bir mal teslimi veya hizmet ifasına ilişkin bedelin ödenmesine bağlı olarak ortaya çıkan vade farklarının kredi işlemi ile bir ilgisi bulunmamaktadır. Bu nedenle, bir mal teslimi veya hizmet ifasına bağlı vade farkı, faiz veya benzeri diğer menfaatlerin Kanunun 24'üncü maddesi uyarınca vergiye tabi işlemin matrahına dahil edilerek vergilendirileceği tabiidir."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, şirketinize kredi veren Almanya mukimi firmanın Almanya mevzuatına göre kredi vermeye yetkili kuruluş olması halinde, söz konusu kredi üzerinden hesaplanan faiz ödemeleri katma değer vergisine tabi olmayacaktır.

Ancak, kredi veren Almanya mukimi firmanın Almanya mevzuatına göre kredi vermeye yetkili kuruluşlardan olmaması halinde, bu firmadan temin edilen kredilerin geri ödenmesi sırasında uygulanan faiz, komisyon vb. adlar altında yapılan ödemeler, bir finans hizmetinin karşılığını teşkil ettiğinden katma değer vergisine tabi olup, sözkonusu ödemeler nedeniyle ortaya çıkan katma değer vergisinin, Katma Değer Vergisi Kanununun 9 uncu maddesi hükmü gereğince tevkifata tabi tutularak şirketiniz tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.

C-DAMGA VERGİSİ KANUNU BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME:

Bilindiği üzere, 488 Sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu, 9 uncu maddesinde ise bu kanuna ekli (2) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisinden müstesna olacağı hükme bağlanmıştır.

Mezkur Kanuna ekli damga vergisinden istisna edilen kağıtların yer aldığı (2) sayılı tablonun "IV. Ticari ve medeni işlemlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün (23) numaralı fıkrasında, "Bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilerin temin ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenecek kâğıtlar"ın damga vergisinden istisna olacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17/a maddesi kapsamında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından temin ettikleri kredileri, bankalar veya özel finans kurumları aracılığıyla kullanmaları gerekmektedir.

Söz konusu istisna hükümlerinde bahsi geçen "yurt dışı kredi kuruluşları ile uluslararası kurumlar" ifadelerinden, hangi kurum ve kuruluşların anlaşılması gerektiğine ilişkin olarak Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından yayımlanan 02.01.2002 tarih ve 2002/YB-1 sayılı Genelgenin "1.1.7. Yurt Dışından Alınacak Nakit Kredilerde Damga Vergisi ve Harç Mükellefiyeti" başlıklı bölümünde,

"...

Yurt dışı kredi kuruluşları ifadesinden; bu kuruluşların mukimi bulundukları ülkenin mevzuatına göre mali (finansal) kaynak sağlamaya yetkili olan ve esas faaliyet konularından birisi de kredi vermek olan kuruluşların; uluslararası kurumlar ifadesinden ise gelişmekte olan ülkelerin kalkınmalarının veya bir ülkenin yeniden yapılandırılmasının finansmanının temini amacıyla bu ülkelere kredi veren Dünya Bankası (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası), Uluslararası Para Fonu, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ve benzeri kuruluşların anlaşılması gerekmektedir.

Bankalar ve özel finans kuruluşlarınca; kullanımına aracılık edilen kredilerin yurt dışı kredi kuruluşlarından sağlandığının belirtildiği durumlarda, kredi kuruluşunun yurt dışı kredi kuruluşu olup olmadığı konusunda karar verilememesi halinde, borç alan kuruluştan, kredi aldığı kuruluşun kendi ülke mevzuatına göre kredi vermeye yetkili kuruluş olduğunun, diğer bir ifadeyle, yurt dışı kredi kuruluşunun faaliyette bulunduğu ülke mevzuatına göre ödünç para verme işi ile uğraştığının, borç vermeye yetkili olduğunun tevsiki istenecektir. Söz konusu tevsik işlemi için kredi veren kuruluşun kendi ülke resmi makamlarından almış olduğu, kredi kullandırmaya yetkili olduğuna dair belgenin, bu ülkede bulunan ülkemizin büyükelçilikleri veya konsoloslukları ya da ekonomi müşavirleri tarafından onaylanmış örneğini işleme aracılık eden bankaya ibraz etmeleri gerekmektedir."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, şirketinize kredi veren Almanya mukimi International firmasının **Almanya mevzuatına göre kredi vermeye yetkili kuruluş olduğunun tevsik edilmesi halinde**, söz konusu kredi sözleşmesine damga vergisi istisnasının uygulanması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026